

Participatiebeleid gemeente Weert

Inhoud

Inleiding	2
Algemene uitgangspunten participatiebeleid	3
We onderscheiden verschillende vormen van participatie en overheidsrollen	3
We onderscheiden vier niveaus van participatie	5
Alle nieuwe initiatieven worden getoetst op participatie	6
Participatie bij initiatieven van de gemeente	7
Wettelijk kader	7
We werken intern met een participatieleidraad	7
We werken intern met een kwaliteitskader voor participatie	7
Participatie bij initiatieven van derden	8
Wettelijk kader	8
We hanteren een lijst met verplichte participatie.....	8
We bieden externe initiatiefnemers een handreiking voor participatie	8
We toetsen de toegepaste participatie door de initiatiefnemer	8
Bijlage 1: interne participatieleidraad.....	10
Bijlage 1: intern kwaliteitskader.....	11
Bijlage 2: lijst met verplichte participatie.....	11

Inleiding

In juli 2020 stelde de raad de nota participatie 'Samen maken we Weert' vast. Deze nota is de Weerter visie op participatie. Deze visie is na vaststelling van de nota verder uitgewerkt aan de hand van een doelenboom.

Onze visie op participatie is dat we geloven dat de kracht en expertise aanwezig is in de samenleving. We betrekken inwoners, zodat we samen een plan kunnen maken dat beter is dan wanneer we het alleen hadden gemaakt. Deze samenwerking versterkt de band tussen de gemeente en de samenleving, en kan ertoe leiden dat inwoners meer betrokken raken bij hun eigen leefomgeving. Het zal ertoe leiden dat meer inwoners meedoen, meetellen en bijdragen aan het geheel.

Wettelijk kader

De Omgevingswet gaf aanvankelijk veel vrijheid aan hoe gemeenten invulling geven aan participatie. Er was enkel sprake van een motiveringsplicht. Dit houdt in dat een overheid achteraf moet aangeven in hoeverre belanghebbenden zijn betrokken. Met de motie Nooren (2020) is deze motiveringsplicht uitgebreid. Overheden moeten aangeven op welke wijze invulling is gegeven aan het eigen participatiebeleid. Daarmee roept de motie overheden op tot het opstellen van eigen participatiebeleid.

De participatienota kent een aantal algemene uitgangspunten en richtinggevende principes. Het participatiebeleid¹ is een verdere uitwerking van deze uitgangspunten en principes, in het kader van de nieuwe Omgevingswet en ruimtelijke initiatieven.

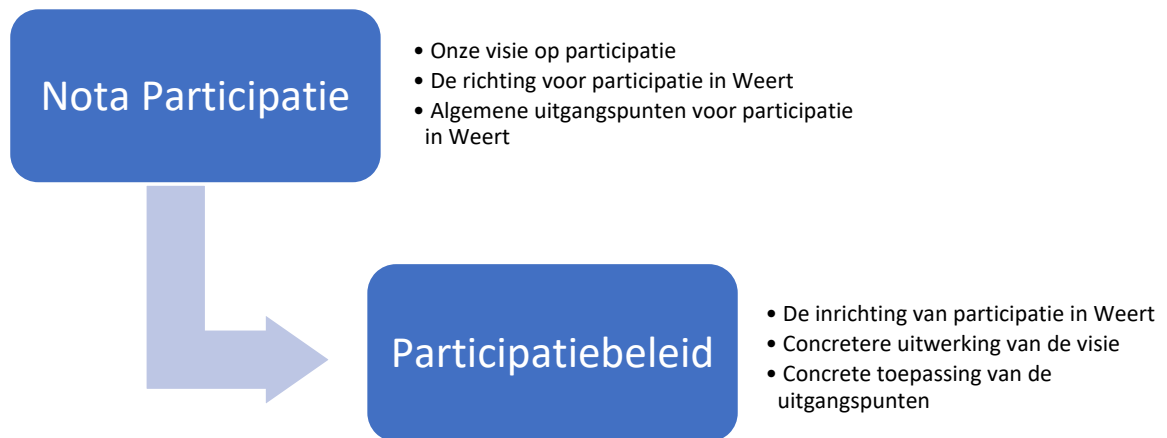
Door participatiebeleid vast te stellen geeft de raad kaders mee aan het college, over hoe we als gemeente omgaan met participatie. Zo kunnen we achteraf beargumenteren op welke wijze we aan onze eigen uitgangspunten voor participatie hebben voldaan (wat ook een verplichting is binnen de Omgevingswet). Het participatiebeleid geeft bijvoorbeeld antwoord op de volgende vragen:

- Wat geven we externe initiatiefnemers bijvoorbeeld mee over hoe ze om moeten gaan met participatie?

¹ Dit document beschrijft het participatiebeleid van de gemeente Weert, in het kader van de nieuwe Omgevingswet. Er is geen relatie met de Participatiewet in het sociaal domein.

- Wanneer stellen we participatie verplicht, en wanneer niet?
- Hoe wegen we het resultaat van participatie?

Onderstaande afbeelding licht de relatie tussen de nota en het beleid verder toe.

Dit document bestaat uit drie delen. Eerst volgen enkele algemene uitgangspunten voor participatie in het kader van de Omgevingswet. Onderdeel van deze paragraaf is het onderscheiden van participatie bij initiatieven van de gemeente en participatie bij initiatieven van derden. De tweede paragraaf gaat vervolgens in op de categorie van participatie bij initiatieven van de gemeente. De derde paragraaf beschrijft participatie bij initiatieven van derden.

Aan de tweede en de derde paragraaf zijn leidende principes toegevoegd die aangeven hoe we als gemeente omgaan met participatie bij dit soort initiatieven.

Algemene uitgangspunten participatiebeleid

We onderscheiden verschillende vormen van participatie en overheidsrollen

In de participatienota maken we een onderscheid tussen drie verschillende vormen van participatie:

Definities

- **Burgerparticipatie:** inwoners participeren in een initiatief waarvan de gemeente eigenaar is. Zoals een herinrichtingsproject van een straat.

- **Overheidsparticipatie:** inwoners nemen het initiatief en nodigen de gemeente uit om mee te doen en/of te faciliteren. Zoals een ondernemersinitiatief voor een warmtenet.

- **Inwoner-inwonerparticipatie:** inwoners participeren in initiatieven waarvan andere inwoners eigenaar zijn. Zoals de vestiging van de Herenboeren.

Met **inwoners** bedoelen we in deze nota overigens niet alleen een inwoner in de smalle zin van het woord, maar ook ondernemers, maatschappelijke organisaties, vertegenwoordigers van belangengroepen, e.d.

Het onderscheiden van deze drie vormen van participatie is helpend. In het kader van ruimtelijke initiatieven binnen de Omgevingswet is het echter niet voldoende. Het ontbrekende onderdeel is eigenaarschap: de overheid kan eigenaar van een activiteit zijn, terwijl een partij uit de samenleving initiatiefnemer is. Andersom kan het gebeuren dat binnen één participatietraject bepaalde activiteiten onder de verantwoordelijkheid van de overheid vallen en anderen onder de verantwoordelijkheid van een derde. Daarnaast kan het eigenaarschap van één activiteit ook overgaan van de gemeente naar een derde, of andersom.

Het model van de meervoudige overheid is bedoeld om verschillende vormen van eigenaarschap te onderscheiden. Het laat zien wanneer de gemeente aan de lat is, en wanneer de regie bij (een partij uit) de samenleving ligt. Het model werkt aan de hand van drie verschillende kleuren:

- Groen: het eigenaarschap ligt bij de gemeenschap
- Blauw: het eigenaarschap ligt bij de gemeente
- Rood: het eigenaarschap ligt bij de gemeente

Wanneer we ook de participatievormen uit de participatienota op het model projecteren, ziet het er als volgt uit:

Type activiteit	Overheidsrol	Eigenaar	Participatievormen
Type 1	Faciliterende overheid	Samenleving	Partij uit de samenleving is initiatiefnemer (geen participatie)
Type 2		Samenleving	Partij uit de samenleving is initiatiefnemer, gemeente participeert (inwoner-inwoner participatie én overheidsparticipatie)
Type 3	Regel-gestuurde overheid	Overheid	Partij uit de samenleving is initiatiefnemer, de gemeente participeert (Inwoner-inwoner participatie en overheidsparticipatie)
Type 4		Overheid	Gemeente is initiatiefnemer, inwoner participeert (burgerparticipatie)
Type 5	Autoritaire overheid	Overheid	Gemeente is initiatiefnemer, geen participatie mogelijk

Rood

In het geval van 'rode activiteiten' heeft de gemeente de rol van autoritaire overheid. Er is dan geen participatie mogelijk. Dit valt dus buiten de ringen van invloed. In deze gevallen is het belangrijk voor de gemeente om goed te communiceren waarom geen participatie mogelijk is. Het plaatsen van verkeersborden of handhaving van wettelijke regels zijn voorbeelden van type 5-activiteiten.

Blauw

'Blauwe activiteiten' vallen net als rode activiteiten onder het eigenaarschap van de overheid. De overheid heeft in het blauwe gebied echter niet meer de rol van strikte handhaver. De overheid is weliswaar eigenaar, maar er is samenwerking met de samenleving mogelijk. In het blauwe gebied zijn twee varianten van participatie mogelijk:

1. De gemeente is initiatiefnemer, en laat al dan niet ruimte voor burgerparticipatie
2. Een partij uit de samenleving is initiatiefnemer, en betreft andere partijen uit de samenleving en/of de overheid erbij

Een voorbeeld van de eerste variant is de totstandkoming van nieuw gemeentelijk beleid of het herinrichten van de openbare ruimte. Onze ambitie in de participatienota is om in deze gevallen meer participatie toe te passen om het draagvlak te vergroten.

Een voorbeeld van de tweede variant is de projectontwikkelaar die een nieuw woningbouwproject wil realiseren in de openbare ruimte. Het initiatief ligt dan bij de projectontwikkelaar, maar wij houden als overheid nog steeds de touwtjes in handen. Onze regels vormen de kaders waarbinnen de projectontwikkelaar aan de slag gaat. Het is bovendien de projectontwikkelaar die hier aan de lat staat voor participatie met de omgeving.

Groen

In het groene domein is er sprake van zelfsturing. Partijen uit de samenleving geven dan zelf richting aan hun eigen ontwikkeling, en wij zijn als overheid slechts faciliterend. We leggen onze kaders niet op. Ook hier zijn weer twee varianten mogelijk:

1. Een partij uit de samenleving is initiatiefnemer, en de gemeente participeert niet
2. Een partij uit de samenleving is initiatiefnemer, en de gemeente participeert

De partij uit de samenleving kan er dus zelf voor kiezen of zij de gemeente betreft of niet. Een voorbeeld is het opstellen van een dorpsontwikkelingsvisie door een dorpsraad. De dorpsraad kan de gemeente inschakelen om te faciliteren, maar mag ook zelfstandig aan de slag gaan.

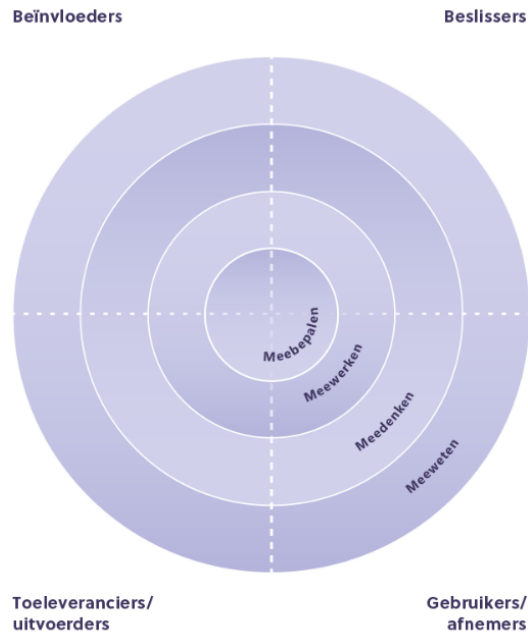
Het gedachtegoed van de Omgevingswet is dat de omvang van blauwe activiteiten naar verhouding steeds meer toeneemt. Er vindt een verschuiving plaats van burgerparticipatie naar meer overheidsparticipatie. Dit vraagt van de gemeente een minder actieve en een meer ondersteunende houding.

We onderscheiden vier niveaus van participatie

In de participatienota wordt er gesproken over de 'ringen van invloed'. Als er sprake is van participatie (zij het bij een initiatief van de gemeente of bij een initiatief van derden), is dit het model dat we gebruiken. De ringen van invloed zijn onderdeel van de Factor C-methode, die is ontwikkeld door de Rijksoverheid om overheden te ondersteunen bij het opstellen van een communicatiestrategie.

De ringen van invloed vormen samen een participatieladder, die bestaat uit vier niveaus:

1. Informeren (geen participatie)
2. Meedenken (lichte participatie)
3. Meewerken (middelzware participatie)
4. Meebepalen (zware participatie)

Als gemeente passen wij de ringen van invloed toe om de mate van invloed te benoemen. Dit geldt uiteraard ook voor externe initiatiefnemers. Een voorbeeld is het wijzigen van het omgevingsplan. De gemeenteraad is daarbij altijd bepalend.

In relatie tot het model van de meervoudige overheid is het goed om aan te stippen dat, wanneer de gemeente initiatiefnemer is, de gemeenschap niet betrokken kan worden op het niveau van 'meebepalen'. Het eigenaarschap ligt immers bij de overheid. Ketenpartners kunnen wel op dit niveau betrokken worden.

Welke rol de gemeente ook heeft, we communiceren altijd transparant over de mate van participatie mogelijk is, en waarom.

Alle nieuwe initiatieven worden getoetst op participatie

Het is niet altijd eenvoudig om te bepalen hoeveel participatie 'goed' is, gezien de kenmerken van een initiatief. Het beoordelen van deze vraag zal normaliter gepaard gaan met veel subjectiviteit. Om voor meer eenduidigheid te zorgen, werken we met één generiek afwegingskader voor alle initiatieven (gemeentelijke en externe initiatieven). Dit afwegingskader is verder uitgewerkt aan de hand van een quickscan, die bestaat uit een viertal vragen. Gezamenlijk geven zij een indicatie van welke mate van participatie gepast is. We werken hier met vier levels:

- Level 0: geen participatie
- Level 1: lichte participatie
- Level 2: middelzware participatie
- Level 3: zware participatie

De initiatiefnemer loopt door de quickscan heen, en beoordeelt zijn of haar initiatief door bij elke vraag een score toe te kennen. Uit de quickscan komt een advies over welk participatieniveau toe te passen. Het werken met deze quickscan heeft twee doelen:

1. Vooraf richting geven aan een initiatiefnemer (intern of extern) over welke participatieniveau gepast is
2. Een instrument hebben om achteraf de toegepaste participatie door de initiatiefnemer op te kunnen toetsen

Intern maakt de quickscan onderdeel uit van het intakeproces voor nieuwe initiatieven.

Participatie bij initiatieven van de gemeente

Als eerste zoomen we in op de initiatieven van de gemeente. We beginnen met het wettelijke kader. Daarna lichten we nog enkele uitgangspunten toe, die betrekking hebben op hoe wij omgaan met participatie bij onze eigen initiatieven.

Wettelijk kader

Als gemeente zijn wij als bevoegd gezag verantwoordelijk voor participatie bij de Omgevingsvisie, bij eventuele op te stellen programma's, het Omgevingsplan en (alléén indien wij zelf initiatiefnemer zijn) bij de omgevingsvergunning. Onderstaande tabel geeft een overzicht van wanneer wij als gemeente verplicht zijn om aan participatie te doen, en wat voor verplichting dit is.

Instrument	Regels	Wie is verantwoordelijk voor het naleven van participatieregels?
<u>Omgevingsvisie</u>	<ul style="list-style-type: none">• Motiveringsplicht	Gemeente als bevoegd gezag
<u>Programma</u>	<ul style="list-style-type: none">• Motiveringsplicht	Gemeente als bevoegd gezag
<u>Omgevingsplan</u>	<ul style="list-style-type: none">• Kennisgeving• Motiveringsplicht	Gemeente als bevoegd gezag
<u>Omgevingsvergunning</u>	<ul style="list-style-type: none">• Aanvraagvereiste participatie	Initiatiefnemer (gemeente of een derde)

We lichten de verschillende regels extra toe.

In de **kennisgeving** publiceren we het voornemen om een Omgevingsplan vast te stellen. De kennisgeving bevat de volgende onderdelen:

- Wie wordt betrokken?
- Waarover wordt iemand betrokken?
- Wanneer wordt iemand betrokken in het proces?
- Wat is de rol van het bevoegde gezag en de initiatiefnemer?
- Waar kan iemand tijdens het traject aanvullende informatie vinden? Hoe kan men daar kennis van nemen?

De **motiveringsplicht** geldt voor Omgevingsvisie, programma, Omgevingsplan. Als er sprake is van een motiveringsplicht dan geeft het bevoegd gezag aan:

- Hoe zij burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen heeft betrokken bij de voorbereidingen.
- Wat de resultaten van het participatietraject zijn.

We werken intern met een participatieleidraad

Zoals geformuleerd in de doelenboom voor de participatienota, willen we meer eenduidigheid realiseren in hoe we in de organisatie omgaan met participatietrajecten. Zo willen we de kwaliteit van gemeentelijke participatietrajecten verbeteren. We werken daarom met een interne participatieleidraad. Zie bijlage 1 voor deze leidraad.

We werken intern met een kwaliteitskader voor participatie

Wat is goede participatie? Om die vraag te beantwoorden werken we intern met een kwaliteitskader voor participatie (zie bijlage 2). Dit kwaliteitskader is gebaseerd op de uitgangspunten van de participatienota.

Het kwaliteitskader kan vooraf worden gebruikt om richting te geven aan het participatietraject. Achteraf kan het worden gebruikt als toetsingskader, om te beoordelen in hoeverre een traject succesvol is geweest. De gemeentelijke initiatiefnemer kan een score geven aan de tien indicatoren, en op basis van die score tot een gemiddelde komen. Hiervoor kunnen ook belanghebbenden worden geraadpleegd, bijvoorbeeld door participanten een enquête voor te leggen.

Participatie bij initiatieven van derden

Ook voor de initiatieven van derden beginnen we met het schetsen van het wettelijke kader: wanneer is participatie verplicht, en in welke vorm? Daarna voegen we enkele uitgangspunten toe die bepalend zijn voor hoe we omgaan met initiatieven van derden, ten aanzien van het onderdeel participatie.

Wettelijk kader

Voor de omgevingsvergunning is de gemeente het bevoegd gezag. De externe partij is initiatiefnemer. Dit kan een inwoner zijn maar ook een projectontwikkelaar. De externe partij is verantwoordelijk voor het organiseren van een goed participatieproces. Participatie is een aanvraagvereiste bij vergunningen, maar géén grond voor weigering.

Vult de initiatiefnemer bij participatie helemaal niets in, dan zijn de stukken niet compleet en is de aanvraag niet ontvankelijk. Misschien vult initiatiefnemer in: "nee", niet aan participatie gedaan. Dan beslist de gemeente als bevoegd gezag of er genoeg wordt genomen met dit antwoord. Is "nee" oké? Soms wel. Als het plan bijvoorbeeld heel kleinschalig is en nauwelijks impact heeft op de omgeving. Misschien is het plan helemaal niet controversieel. Dan is "nee" een prima antwoord en staat niets het afgeven van een vergunning in de weg. Niet op grond van het participatie-criterium in elk geval.

Als de initiatiefnemer "ja" invult, dan hangt het er ook weer vanaf. Wat staat er in het verslag? Zijn alle belangen opgehaald? Is er iets mee gedaan? Kan kortom op basis van de beschikbare informatie op een zorgvuldige manier een besluit worden genomen? Stel dit is niet het geval, dan heeft de gemeente als bevoegd gezag meer troeven in handen. Een goed gesprek met de initiatiefnemer en een aansporing om breder in gesprek te gaan met belanghebbenden is er een. De gemeente kan ook zelf in gesprek gaan met partijen om een completer beeld te krijgen. En er is ook de mogelijkheid om een zienswijzeprocedure te starten. Genoeg opties dus.

We hanteren een lijst met verplichte participatie

We werken met een vijftal categorieën voor participatie (zie bijlage 3). Elk ruimtelijk initiatief past in één van deze vijf categorieën, afhankelijk van de impact die een initiatief heeft op de fysieke leefomgeving. Voor deze vijf categorieën geldt een participatieplicht. De categorieën zijn onderdeel van de quickscan participatie, en elke initiatiefnemer komt er voorafgaand aan het indienen van een aanvraag dus mee in aanraking.

We bieden externe initiatiefnemers een handreiking voor participatie

Hoe de initiatiefnemer participatie vormgeeft is in de Omgevingswet bewust opengelaten. Dit om ruimte te laten voor vormen van participatie die aansluiten bij de aard van de opgave. Als gemeente bieden we initiatiefnemers een handreiking, voor hoe zij de omgeving bij hun initiatief kunnen betrekken. Onderdeel hiervan is een stappenplan dat initiatiefnemers kunnen volgen om te komen tot goede participatie.

We toetsen de toegepaste participatie door de initiatiefnemer

Een van de eerste stappen in de leidraad is het invullen van de quickscan, die al eerder aan bod is gekomen. We vragen de initiatiefnemer om de quickscan te doorlopen, en de uitkomst (het participatielevel) te gebruiken om een plan van participatie mee te maken.

We vragen de initiatiefnemer om het participatielevel dat uit de quickscan is gekomen aan de vergunningsaanvraag toe te voegen. Ook dient de initiatiefnemer alle gespreksverslagen die tijdens het participatietraject zijn opgesteld mee te sturen.

Bij de beoordeling van de aanvraag kijken we als gemeente naar de volgende aspecten:

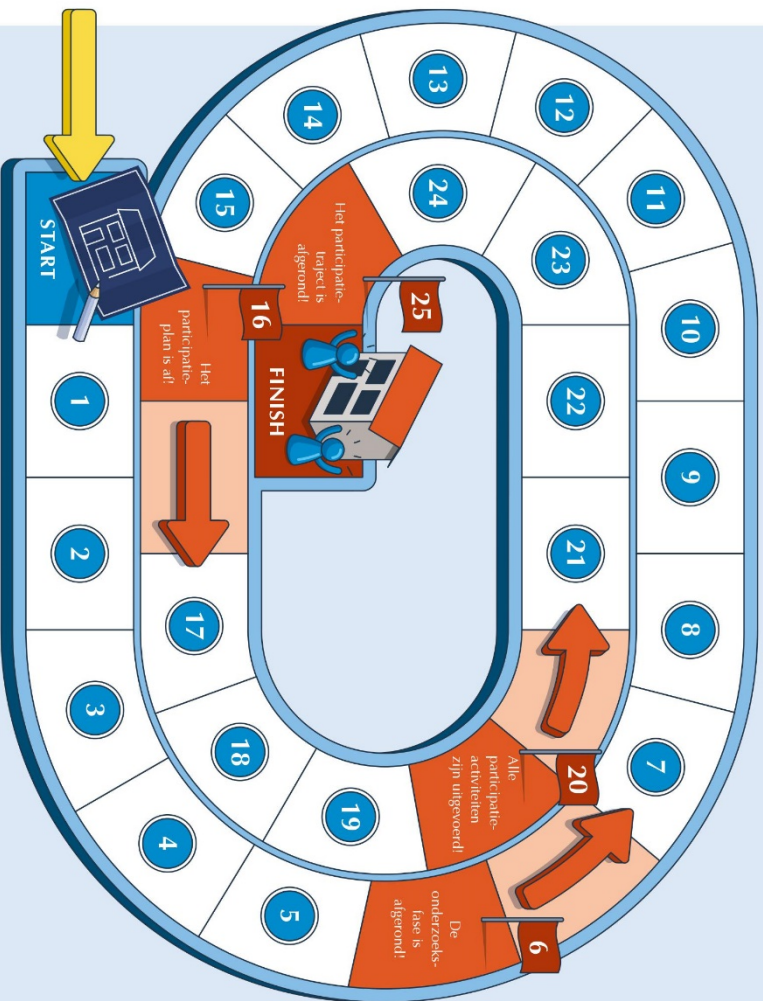
- Was het toegepaste participatielevel reëel gezien de aard van het initiatief?
- Is gezien de score uit de quickscan sprake geweest van voldoende participatie?

- Zijn de opmerkingen van de belanghebbenden meegenomen in het plan?

De antwoorden op deze vragen nemen we als gemeente mee in de beoordeling van de aanvraag.

Bijlage 1: interne participatieleidraad

BURGERPARTICIPATIE Participatieleidraad

DE STAPPEN

- 1 Ga in gesprek met je opdrachtgever en haal kaders op voor het participatietraject
- 2 Verzamel relevante informatie die betrekking heeft op het traject
- 3 Formuleer de doelen voor het traject
- 4 Formuleer een voorlopige participatievraag
- 5 Voer een omgevingsanalyse uit
- 6 **De onderzoeksfase is afgerond!**
- 7 Maak een document aan waarin je de participatieaanpak kunt uitwerken
- 8 Leg vast wat de doelen en effecten zijn die je wilt bereiken
- 9 Leg vast welke wettelijke kaders evt. van toepassing zijn
- 10 Leg vast hoeveel financiële middelen er beschikbaar zijn
- 11 Leg vast hoeveel capaciteit beschikbaar is
- 12 Leg vast hoeveel tijd beschikbaar is
- 13 Maak een opsomming van wie je precies wilt betrekken en op welk niveau van de ringen van invloed
- 14 Werk uit welke activiteiten je wilt doorlopen in het traject
- 15 Maak een realistische planning
- 16 **Het participatieplan is af!**
- 17 Voer alle activiteiten in het participatieplan uit
- 18 Verzamel alle input van belanghebbenden op één plek
- 19 Koppel de uitkomsten van het participatietraject terug richting belanghebbenden
- 20 **Alle participatieactiviteiten zijn uitgevoerd!**
- 21 Organiseer een evaluatiesessie met de projectgroep
- 22 Voer de evaluatie uit, en gebruik daarbij het kwaliteitskader participatietrajecten
- 23 Werk een evaluatieverslag uit
- 24 Deel het evaluatieverslag met de opdrachtgever en evt. andere belanghebbenden
- 25 **Het participatietraject is afgerond!**

Bijlage 2: intern kwaliteitskader

Categorie	Waarde	Indicator / norm (cijfer 1-10)
<i>Input (middelen)</i>	Representativiteit	Een groot aantal van alle belanghebbenden heeft geparticipeerd
	Kwantiteit	De samenstelling van de deelnemers was divers
	Innovatie	Er is geëxperimenteerd met het toepassen van nieuwe methodes, tools en/of technieken
<i>Proces</i>	Duidelijkheid	Verwachtingen zijn aan de voorkant goed gemanaged en de communicatie gedurende het proces was helder en transparant
	Gelijkwaardigheid	Er is een open en respectvolle houding aangenomen richting belanghebbenden
	Oplossingsgerichtheid	Er is serieus omgegaan met input van belanghebbenden, waarbij eigen aannames opzij zijn gezet. Indien nodig, is er maatwerk geleverd
	Laagdrempeligheid	De bereikbaarheid richting belanghebbenden was goed, en de gemeente heeft zich toegankelijk opgesteld
<i>Output (resultaat)</i>	Kwaliteit	Het resultaat is tot stand gekomen met behulp van expertise uit de samenleving en input van belanghebbenden
	Legitimiteit	Het projectresultaat wordt gedragen door belanghebbenden
<i>Outcome (effecten)</i>	Leren en ontwikkelen	Er is inzicht ontstaan in de kracht van de samenleving
		Er is inzicht ontstaan in wat nodig is voor een goed participatietraject, en wat de volgende keer beter kan

Bijlage 3: lijst met verplichte participatie

Categorie 1:

- bouwen in de voor- en zijtuin bij woningen of;
- afhankelijke woonruimte zonder sociaal medische indicatie of;
- tijdelijke woonunit of;
- B&B, plattelandskamer, plattelandsappartement of;
- digitale verkoop via internet of;
- aan huis gebonden beroep > 50 m² of;
- aan huis gebonden bedrijf of ambachtelijk bedrijf > 50 m² of;
- kappen van een boom of;
- verwijderen karakteristieke beplanting;
- aanleggen inrit of;
- aanleggen dakterras of andere niet op de grond gelegen buitenruimte.

Categorie 2:

- 1 of 2 woningen of;
- bedrijven in de milieucategorieën 1 of 2 of daarmee vergelijkbaar of;
- meer dan 150 m² aan bijgebouw, aanbouw, uitbreiding of;
- functiewijzigingen < 200 m²: detailhandel, horeca, kantoor, publieksgerichte dienstverlening, bedrijvigheid, tijdelijke (be)woning, kamerbewoning, recreatief, sport, maatschappelijk, cultuur en ontspanning, evenementen of ander gebruik van gronden en/of bouwwerken of;
- huisvesting internationale werknemers in woningen of;
- huisvesting stagiaires op agrarische bedrijfskavels.

Categorie 3:

- tussen de 2 en 10 woningen of;
- uitbreidingen of andere gebouwen dan woningen tussen de 200 m² en 1000 m² of;
- bedrijven tussen de milieucategorieën 3 en 4 of daarmee vergelijkbaar of;

- functiewijzigingen tussen de 200 m² en 1000 m²: detailhandel, horeca, kantoor, publieksgerichte dienstverlening, bedrijvigheid, tijdelijke (be)woning, kamerbewoning, recreatief, sport, maatschappelijk, cultuur en ontspanning, evenementen of ander gebruik van gronden en/of bouwwerken of;
- huisvesting internationale werknemers op agrarische bedrijfskavels of bedrijventerreinen of;
- herstructurering binnen de bebouwde kom of;
- gebruiksveranderingen tussen de 1 ha en 5 ha naar bos, natuur of daarmee vergelijkbaar.

Categorie 4:

- tussen de 10 en 50 woningen of;
- uitbreidingen of andere gebouwen dan woningen tussen de 1000 m² en 3000 m² of;
- bedrijven tussen de milieucategorieën 4 en 5 of daarmee vergelijkbaar of;
- functiewijzigingen tussen de 1000 m² en 3000 m²: detailhandel, horeca, kantoor, publieksgerichte dienstverlening, bedrijvigheid, tijdelijke (be)woning, kamerbewoning, recreatief, sport, maatschappelijk, cultuur en ontspanning, evenementen of ander gebruik van gronden en/of bouwwerken of;
- voorzieningen voor grootschalige opwek van energie zoals zonnevelden of daarmee vergelijkbare voorzieningen, overeenkomstig de 2^e partiële herziening van de Structuurvisie Weert 2025 of;
- voorzieningen voor duurzame energie zoals een warmtenet of daarmee vergelijkbare voorzieningen of;
- herstructurering buiten de bebouwde kom of;
- gebruiksveranderingen tussen de 5 ha en 10 ha naar bos, natuur of daarmee vergelijkbaar.

Categorie 5:

- meer dan 50 woningen of;
- uitbreidingen of andere gebouwen dan woningen > 3000 m² of;
- bedrijven in de milieucategorie 5 of hoger of daarmee vergelijkbaar of;
- functiewijzigingen > 3000 m²: detailhandel, horeca, kantoor, publieksgerichte dienstverlening, bedrijvigheid, tijdelijke (be)woning, kamerbewoning, recreatief, sport, maatschappelijk, cultuur en ontspanning, evenementen of ander gebruik van gronden en/of bouwwerken of;
- voorzieningen voor grootschalige opwek van energie zoals zonnevelden of daarmee vergelijkbare voorzieningen, die afwijken van de 2^e partiële herziening van de Structuurvisie Weert 2025 of;
- gebruiksveranderingen > 10 ha naar bos, natuur of daarmee vergelijkbaar.